

לורנס פישר

"הידעתם שלא תמיד מושכים הנפקה בגלל שגיאה בעיצוב?"

ניוזלטר מספר 53

הי חברים. טוב, בפעם שעברה כתבתי על שגיאות בעיצוב והפעם אני ממשיך אבל בכיוון טיפה שונה, בולים שהוכנו ואף הודפסו אבל לא יצאו לקהל הרחב מסיבות שונות. מקווה שתהנו. ואם בא לכם לתמוך בעשייה שלי, אתם כבר יודעים מה לעשות.

בשנת 2001 תכנן שירות הדואר הגרמני סדרה מיוחדת של בולים להנצחת כוכבי קולנוע מפורסמים. בין הכוכבים שנבחרו הייתה אודרי הפבורן. באופן אישי אני חושב שהתפקיד שלה ב"גברתי הנאוה" היה הטוב ביותר אבל אשתי לעולם לא תסכים איתי. האם זה לא מה שנשים עושות בכל מקרה? אבל לא רק אשתי לא מסכימה איתי, גם רשות הדואר הגרמנית לא הסכימה ובחרו בתמונה מהסרט "ארוחת בוקר בטיפאני" משנת 1961. בבול היא נראית עם מחזיק סיגריות, קרי מעשנת.

לפני הנפקת הבול, התנגד בנה של אודרי הפבורן, שון פרר, לעיצוב שהוצע. הוא טען שהתמונה לא הולמת את השקפת העולם של אמו ותמונתה עם מחזיק סיגריות לא הייתה, לדעתו, מחווה הולמת בהתחשב בעבודתה המאוחרת של הפבורן כשגרירת רצון טוב של UNICEF ותמיכתה למען רווחת הילדים. פרר הציע להשתמש בתמונה חלופית, אך לא ניתן היה להגיע להסכם עם רשויות הדואר.

בשל ההתנגדויות וחוסר היכולת לפתור את הסוגיה, הורו רשויות הדואר להשמיד את כל 14 מיליון הבולים שהודפסו. עם זאת, חלק קטן מהבולים הללו חמק איכשהו מהשמדה ומצא את דרכו לידיהם של אספנים.

בשנת 2005, חמישה מהבולים הנדירים הללו צצו ונמכרו במכירות פומביות, וזכו למחירים גבוהים בשל נדירותם והסיפור המסקרן שמאחוריהם. אחד מהבולים הללו נמכר ב-2018 תמורת 53,000 אירו במכירה פומבית בברלין ובשנת 2021 מכר בית המכירות גארטנר בול אחד ב-176,000 דולר. ההכנסות מחלק מהמכירות הפומביות הללו נתרמו לצדקה, כולל מטרות שנתמכו על ידי הפבורן במהלך חייה. למי מבין הקוראים שלי יש את הבול?

ב 2011 הכריזה ישראל על הנפקה משותפת עם הטריטוריה הבריטית של גיברלטר, בכדי לציין את האיזור המזרחי ביותר (ישראל) והמערבי ביותר (גיברלטר) של הים התיכון. הבול המעוצב תיאר את הסלע המשקיף על מיצר גיברלטר בצד שמאל יחד עם הדגל של הטריטוריה.

הצד הימני כלל את מגדל דוד האיקוני לא פחות בעיר העתיקה בירושלים עם דגל ישראל מתנוסס מעל. הסכמים בין שתי רשויות הדואר נחתמו והכל היה בסדר.

לאחר הדפסת הבולים והכנתם להפצה, בוטלה ההנפקה על ידי משרד החוץ הבריטי. אמנם גיברלטר אמורה להיות יחידה עצמאית מבריטניה ברוב ענייניה, אך ענייני החוץ שלה כפופים לרשויות הבריטיות. למשרד החוץ הבריטי לא הייתה בעיה עם הופעתו של סלע גיברלטר על "הנפקה ידידות" של ישראל-גיברלטר. אבל הכללת מגדל דוד, ציון הדרך הישראלי, "הממוקם על שטח שנוי במחלוקת בירושלים" כפי שניסח זאת משרד החוץ, הוביל אותו לדרוש עיצוב חדש וביטול הבול על ידי ישראל. מקור ישראלי הגיב: "אם 3000 שנות מגורי יהודים בירושלים נחשבות לשנויות במחלוקת, 300 השנים בלבד שבריטניה נמצאת בגיברלטר בהחלט יהיו בעיה".

עכשיו נדבר על משהו חדש משנה זו. חייב לציין שאני כבר לא אוסף בולי ישראל ובטח שלא מעטפות יום ההופעה (מעטפות יום ראשון). בפברואר השנה, 2024, בפורום מסוים בפייסבוק, מישהו מהודו פנה אלי וביקש ממני להשיג לו מעטפת יום ראשון של הנפקה משותפת בין ישראל והודו. בכלל לא ידעתי על זה מאחר ואני לא אוסף בולי ישראל אבל שוין.

השירות הבולאי פרסם שב-23 בפברואר 2024 תהיה הנפקה משותפת לציין 32 שנות יחסים דיפלומטיים בין הודו וישראל. בפועל יש יחסים כבר משנת 1953 עם קונסוליה במומביי. הקשרים בין שתי המדינות שגשגו וכוללים כיום שיתוף פעולה חקלאי, שיתוף פעולה בניהול מים, מסחר משגשג, הגדלת התיירות והרבה יותר. ישראלים פיתחו מערכת יחסים מיוחדת עם תושבי הודו, ואנשים רבים נוסעים להודו לטיולים לאחר צבא.

בהנפקה המשותפת עם הודו רצו להדגיש שני פסטיבלים צבעוניים, פורים והולי, המייצגים את הקשרים התרבותיים ההדוקים שלנו ואת קווי הדמיון בין הפסטיבלים שלנו. חג פורים מתייחס לנס מעשה ידיה של המלכה אסתר, שהגיעה לחצר המלוכה של האימפריה הפרסית בעת צרה של העם היהודי. פסטיבל הולי מציין גם סיפור של הצלה מופלאה. המסורת מספרת על מלך רשע שדרש מנתיניו לעבוד רק אותו ולנטוש את כל האלים האחרים.

זמן קצר לפני יום ההנפקה, משך דואר הודו את רשותו והבולים לא הונפקו לציבור. יש להניח כי זו תוצאה ישירה של פלישת עזה לישראל. הודו לא רצתה להיראות כמצדדת בצד אחד למרות שכל אדם שפוי היה מצדד בישראל, בדיוק כפי שאנשים מצדדים באוקראינה, טוב זו דעתי ואני מסכים איתי.

נעזוב לרגע פוליטיקה ישראלית ונדבר על הנפקה אחרת שלא יצאה לאור, הפעם מידידינו האמירתיים שלא תמיד היו חברים שלנו ואני לא אתייחס ליחסים שלהם איתנו היום. ובכן ב-1975, תכננה איחוד האמירויות הערביות להנפיק סדרת בולים לציון האליפות השנייה בשחייה למרחקים ארוכים, אירוע שהדגיש את העניין הגובר של המדינה בקידום ספורט וכושר גופני. איחוד האמירויות, שהוקמה רק ב-1971, הייתה להוטה לבסס זהות לאומית ולהדגיש את השתתפותה באירועים בינלאומיים.

הבולים עוצבו תוך התמקדות בנושא השחייה והאליפות והציגו איורים מרהיבים של שחיינים ותמונות הקשורות לשחיה. העיצובים הושלמו, והבולים הודפסו והוכנו לשחרור. המדינות המשתתפות היו איחוד האמירויות, בחריין, כוויית, קטאר, ערב הסעודית, עומאן וארגון השחרור הפלסטיני (אש"ף) שגם דגלו מתנוסס על גבי הבולים יחד עם שאר דגלי המדינות.

זמן קצר לפני מועד ההנפקה המתוכנן, התקבלה החלטה לא להנפיק את הבולים לציבור. אחד מהקטלוגים המובילים תלה את הסיבה לביטול בכך שלא התקבלו מבית הדפוס בבריטניה מספיק עותקים מבולים אלו. בעקבות עיכוב זה, נדחתה הנפקת הסדרה לציבור שהייתה מיועדת ליוני 1975 למועד מאוחר יותר באוגוסט אותה שנה. גם דחיה זו לא עזרה, הבולים הגיעו בכמות נמוכה ולא מספיקה וההנפקה בוטלה לחלוטין. בולים אלו הפכו נדירים למדי ומבוקשים על ידי אספנים ומחירים נע מ-\$400 ומעלה, אם אתה יכול למצוא אותם.

אני חושב שנסתפק בארבעת הדוגמאות הללו הפעם. אם אתם מעוניינים בעוד ויש, רק תגידו.

נהניתם, ספרו לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא. בינתיים, תנו לי תמיכה וקנו לי בבקשה כוס קפה:

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות, הערות, בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

מזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>

אתר חדש בנושא גלויות של הסטריאוטיפ היהודי: <https://thejewishstereotypes.blogspot.com>

וגם בערוץ היוטיוב שלי: <https://www.youtube.com/channel/UCHGHlvoXTTM0rpyd3zW3lQQ>